

Drugi članki ali sestavki/1.25

Ida Gnilšak

ČEBELARSKI MUZEJ RADOVLJICA

1. Uvod

Ker je bil leta 2003 v Ljubljani svetovni čebelarški kongres, smo v Čebelarškem muzeju največ pozornosti posvetili pripravi zbornika in popularizaciji področja.

2. Pridobljeno gradivo

Odkupljeni so bili trije panji (neposlikani kranjiči).

3. Terensko delo

1. Ogled in dokumentiranje čebelarške zbirke (panj, panjske končnice) v Hrastovljah;
2. ogled in dokumentiranje gradiva (poslikanih sodobnih panjev) v Ljubljani;
3. ogled in dokumentiranje gradiva v Bavšici (star čebelnjak) v zvezi z načrtovano obnovo;
4. proučevanje in zbiranje gradiva o zgodovini čebelarških društev na Gorenjskem (Bohinj, Rodine, Žirovnica, Radovljica);
5. ogled in dokumentiranje čebelnjaka na Brdu pri Kranju (v zvezi z objavo).

4. Dokumentacija

Knjižnično gradivo: 53 enot;
diapozitivi: 52;
negativi: 218;
fotografije: 210.

5. Posredovanje gradiva, popularizacija dejavnosti

- Razstave

1. priprava potujoče razstave panjskih končnic v Cankarjevem domu v Ljubljani med svetovnim čebelarškim kongresom Apimondia 2003. Spremljajoče besedilo je bilo prevedeno v angleški, nemški, italijanski, francoski in španski jezik.
2. občasna razstava Čebelarstva društva na Gorenjskem - Ob 120-letnici Čebelarškega društva Radovljica. Raziskovanje čebelarških društev na Slovenskem je razdeljeno na več sklopov. Vsak se bo z občasno razstavo konec leta zaključil v Čebelarškem muzeju. Ko bodo obdelane vse regije, bo zaokrožen pregled zbranega gradiva uporabljen za dopolnitev stalne razstave.
3. Občasna razstava Po bečelah se višej (predstavitev izdelkov z likovnega in s fotografskega natečaja /panjske končnice/ in izdelkov učencev Turističnega krožka - Osnovne šole Žirovnica in Vrta pri O. Š. Žirovnica).

Priložnostna razstava Ob 120-letnici Čebelarškega društva Radovljica. Foto: Ida Gnilšak, december 2003

- Predstavitve v medijih

1. Izbor in priprava gradiva za predstavitev čebelarškega učitelja Antona Janše v okviru projekta Rastoča knjiga v Ljubljani;
2. predstavitev zbornika Kranjska čebela ob odkritju obnovljenega Janševega čebelnjaka na Breznici;
3. predstavitev poti - poročilo o obiskih muzejev na Danskem na Skupnosti muzejev Slovenije v Stični;
4. predstavitev muzeja v oddaji TV Koper (ni podatkov o terminu);
5. predstavitev muzeja v oddaji o Sloveniji na italijanski TV (RAI 1), 20. in 27. 12. 2003;
6. predstavitev muzeja na italijanski TV (RAI 3, Slovenski dnevnik, ni podatkov o terminu);
7. snemanje v muzeju za oddajo o novih članicah EU (na sporedu leta 2004), belgijska nacionalna TV. Pri vsebinski pripravi sodelovala kustosinja.
8. snemanje v muzeju za oddajo o novih članicah EU (na sporedu leta 2004), francoska TV (France 2, France 3, France 5, TV 5). Pri vsebinski pripravi sodelovala kustosinja.
9. razgovor za Radio Trst (predstavitev muzeja in zgodovine slovenskega čebelarstva; ni podatkov o terminu).

- Predavanja

1. Organizacija predavanja z diapozitivi Arhitektura čebelnjakov v sodelovanju s Fakulteto za arhitekturo (prof. Borut Juvanec).

- Drugo

Muzej je posredoval slikovno gradivo:

1. Založbi Modrijan - 1 diapozitiv za učbenik;
2. Čebelarški zvezi Slovenije - 4 diapozitive (motivi panjskih končnic) za prapor;
3. novinarju iz Švice - 3 diapozitive (za objavo v turističnem vodniku Travel Guide);
4. Čebelarškemu društvu Cerknica 15 ilustracij Čebelice Medke (za predstavitev na čebelarški učni poti ob Cerknškem jezeru).

Zunanji uporabniki gradiva so predvsem dijaki in študenti, ki

jim nudimo informacije in slikovno gradivo za seminarske naloge.

Muzej je sodeloval pri izdelavi dveh spominkov: miniaturnega panja kranjiča in miniaturne krošnje za prenašanje kranjičev. Izdelovalcu, ki si je pridobil mnenje Obrtne zbornice Slovenije, da štejeta miniaturi za izdelka domače obrti, smo posredovali mnenje o izbranih motivih in slikovno gradivo za predlogo.

- Pedagoška dejavnost

1. Vodstva po zbirki (kustos, kustos - pedagog, vodič: 256 skupin);
2. predvelikonočna delavnica: Krašenje pirhov z voskom in izdelava voščenih obeskov za velikonočne aranžmaje. Vodila kustosinja - pedagoginja Katja Praprotnik.

- Bibliografija

1. Gnilšak, Ida 2003: Čebelarški muzej v Radovljici. Kranjska čebela (ur. Ida Gnilšak). Radovljica, Čebelarški muzej, 237-240.
2. Besedilo za zloženko Anton Janša, izdano ob odkritju Janševega čebelnjaka. Žirovnica, Občina Žirovnica, 2003.
3. Gnilšak, Ida 2002: Čebelarški muzej v Radovljici. Slovenski izseljenski koledar 2003. Ljubljana, Združenje Slovenska izseljenska matica. 166-170.
4. Gnilšak, Ida 2003: Pripovedi s panjev. Iz ljudske zakladnice. Panjske končnice, mojstrovine iz preteklih dni (2004, koledar). Žirovnica, Medium.

6. Izobraževanje

1. Oglad in dokumentiranje razstave Api expo v Ljubljani med svetovnim čebelarškim kongresom;
2. udeležba na predavanju sekcije za dokumentacijo Hranjenje fotografskega gradiva po ISO standardih v Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani;
3. udeležba na simpoziju o hranjenju in ohranjanju gradiva na papirju v Narodni galeriji v Ljubljani;
4. ogled razstave Med kljukastim križem in rdečo zvezdo v Kranju in zbirki v Informacijskem središču v Trenti;
5. udeležba na predstavitvi računalniškega programa za muzejsko dokumentacijo v Informativnem centru Mestnega muzeja v Ljubljani;
6. ogled predstavitve novjših muzejskih postavitev v Informativnem centru Mestnega muzeja v Ljubljani;
7. udeležba na zborovanju Slovenskega muzejskega društva na Ptuj.

Datum prejema prispevka v uredništvo: 9. 2. 2004

Drugi članki ali sestavki/1.25

Zdenka Tahir Torkar

GORNJESAVSKI MUZEJ JESENICE

1. Uvod

Muzejsko delo na Jesenicah opravljam že 20 let. Področja dela so se spreminjala, še bolj pa institucionalni okviri ter pogoji dela. Začela sem v Tehniškem muzeju Železarne Jesenice, nadaljevala v občinskem zavodu Muzeja Jesenice in z nastankom novih občin Kranjska Gora ter Žirovnica v medobčinskem Gornjesavskem muzeju Jesenice, ki je v letošnjem letu v nezavidljivem in v še kako nedorečenem stanju, saj nam je ena od treh ustanoviteljic (Občina Žirovnica) odrekla nadaljnje financiranje. Trenutno naš muzej s 13 zaposlenimi (od tega trije s polovičnim delovnim časom in štirje kustosi) pokriva 7 muzejskih lokacij. Kot etnologinja sem strokovno zadolžena za etnološko zbirko Liznjekove domačije v Kranjski Gori, etnološko zbirko (depojska) v Ruardovi graščini na Jesenicah ter za etnološki in spominski zbirki Prešernove in Finžgarjeve rojstne hiše v Vrbi in v Doslovčah.

2. Pridobivanje gradiva

Za muzej sem leta 2003 zbrala 626 novih muzealij, od tega 456 predmetov, 132 knjig in publikacij ter tiskovin, 21 fotografij in 17 arhivskih dokumentov.

Za etnološko depojsko zbirko v Ruardovi graščini na Jesenicah sem pridobila 192 predmetov, od katerih je bilo brezplačno pridobljenih 118, odkupljenih pa 47 za Jesenice in 71 za Žirovnico. Glede na izvor in financiranje odkupa pa se delijo na 101 predmet za Jesenice (med njimi velja omeniti 11 podarjenih kosov spalnične opreme iz začetka 40. let 20. stoletja), 73 predmetov za Žirovnico (71 kosov hišnega inventarja iz zapuščene hiše v Vrbi št. 5, ki večinoma datirajo v konec 19. in prva desetletja 20. stoletja) in 18 predmetov za Kranjsko Goro.

Za železarsko zbirko sem z darili pridobila 6 predmetov. V Liznjekovi hiši je 258 novih predmetov (brezplačno jih je pridobila oskrbnica), ki sem jih izločila iz zbirke in prepeljala na upravo muzeja v čiščenje in v naknadno inventarizacijo.

Za muzejsko knjižnico sem brezplačno pridobila 49 knjig, 35 periodičnih publikacij in 2 tiskovini, z nakupom pa 3 videofilme. Za arhiv sem brezplačno pridobila deset tiskovin, za fotoarhiv pa brezplačno 10 fotografij (od tega šest v preslikavo). Zbirka v Prešernovi rojstni hiši šteje 20 novih in brezplačnih pridobitev - 7 knjig, 6 publikacij in 7 tiskovin, zbirka v Finžgarjevi rojstni hiši pa 48 novih, od tega 47 brezplačnih pridobitev (4 predmeti, 22 knjig, 11 fotografij, 1 videokaseta, 1 arhivski dokument, 5 tiskovin, 3 kopije rokopisov rodovnikov in 2 kopiji časopisnih člankov).

3. Dokumentacija gradiva

Za etnološko zbirko Liznjekove hiše v Kranjski Gori je bilo v inventarno knjigo, ki je konec leta 2003 štela 885 inventarnih enot, vpisanih 10 novih.

Za etnološko depojsko zbirko, v kateri hranim gradivo iz občin Kranjske Gore, Jesenic in Žirovnice, se inventarna knjiga vodi od leta 2000; konec leta 2003 je štela že 1.563 inventarnih enot.